

Suurenmoinen Suomi 2030 – kun me kaikki kukoistimme Feat. Paleface Pop up -pajan tuotokset

(Kuva: Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston materiaalipankki/ Juho Kuva 2013)

Opi ja kasva -konferenssin Pop up -paja oli vapaamuotoinen aivoriihi osallistujien toivomista aiheista. Pajassa rakenneltiin luovia menetelmiä käyttäen näkymä kasvatuksen, opetuksen ja hyvinvoinnin maailmasta vuonna 2030.

Paja perustui osallistujien keskinäiseen ajatusten jakamiseen ja ideoiden rikastamiseen. Pajan taiteellisesta sähköistämisestä vastasi rap-artisti Paleface. Työskentelymenetelminä käytettiin tulevaisuuden muistelua ja learning caféä.

Pajan ryhmien teemoina olivat 1.) Luovuus ja ilmaisu, 2.) Yhteiskunta ja ympäristö, 3.) Opetus ja kasvatusta ja 4.) sosiaali- ja terveyspalvelut. Kaikkia teemoja pohdittiin erityisesti koulun ja oppimisen kontekstissa.

Jokaisesta teemasta koottiin osallistujien tuottamia tulevaisuudenkuvia:

Luovuus ja ilmaisu 2030

Luovuutta ja ilmaisua edistää aito yhdessä tekemisen kulttuuri. Epäterveestä kilpailusta ja epäonnistumisen pelosta on päästy eroon. Luovuuteen ja ilmaisuun rohkaistaan runsaasti koulussa ja kotona. Asenneilmapiiri on muuttunut yhteiskunnassa rohkaisevaksi ja luovuuteen kannustavaksi. Oppilaita kannustetaan koulussa erityisesti luovaan ja yhteisölliseen ongelmanratkaisuun. Positiivinen palautteenanto on otettu kouluissa laajamittaisesti käyttöön ja koulumenestyksen mittarina eivät ole enää yksittäiset suoritukset. Oppimisprosessia tuetaan monilla uusilla ja luovilla tavoilla. Oppilailta on esimerkiksi käytössään monipuoliset ja motivoivat oppimisen portfoliot ja edistyksestä oppimisteknologiaa luovan työn tueksi.

Luovuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi luokkakokoa on pienennetty ja luokkatiloista on tehty muunneltavia, joustavia ja innostavia. Opetusta on siirretty pois luokkahuoneista ympäröivään maailmaan, esimerkiksi luontoon. Laitosmaisista kouluista on luovuttu kokonaan. Peruskoulusta on saatu aikaan työpajamuotoisempi ja oppimisesta ilmiöpohjaisempi. Uusia oppiaineita ovat ajattelutaidot sekä tunnetaidot. Globaali tietoisuus sekä verkostot ovat kaikkien käytössä.

Kouluista löytyy runsaasti moniammatillista osaamista. Vanhemmat osallistuvat aktiivisesti lapsiensa koulunkäyntiin ja tukevat lasten luovuutta ja hyvinvointia. Hallintokuntien ja sukupolvien väliset rajat ovat poistuneet. Erilaisuutta arvostetaan aidosti. Asiakaskeskeisyydestä on siirrytty ihmiskeskeisyyteen.

Yhteiskunta ja ympäristö 2030

Pohjoisten arktisten alueiden kansainvälinen tutkimuskeskus on saanut hoidettua ympäristöasiat kuntoon, jonka seurauksena maailman johtavista valtioista on tullut kestävän kehityksen esimerkkimaita. Ydinvoimat on lakkautettu ja ilmastonmuutos on pysähtynyt. Kierrättämisestä ja luomuruuasta on tullut osa ihmisten arkipäivää ja jokapäiväistä rutiinia. Kaupunkilaiset ovat saaneet käyttöönsä omia viljelypalstoja ja katto-puutarhoja luomu- ja lähiruuan tuottamiseksi. Yhteiskunta on ympäristön puolella.

Elinympäristö on viihtyisä. Luonnontilaisia metsiä ja maisemaa vaalitaan kansallisomaisuutena. Ulkomaanmatkustuksen sijaan kotimaanmatkustus on kuuminta muotia. Ihmiset asuvat pienissä yhteisöissä ja asioista päätetään yhteisöjen tasolla, ei etäällä ihmisten todellisesta arjesta. Yhteisöjen käyttöön on rakennettu ekologisia innovaatiokeskuksia sekä elämänkaaritaloja. Ikäihmiset ja lapset ovat aktiivisesti mukana päätöksenteossa ja vastuunkannossa. Yhteisöt ovat aktiivisia ja täystyöllisyys on toteutunut.

Kouluruokailu järjestetään kiireettömänä, ekologisena yhteisruokailuna. Koulun arki on miellyttävää, ihmisläheistä ja yhteistä. Eri alojen ammattilaiset ja eri-ikäiset ihmiset rakentavat yhdessä oppimista kouluissa, jotka toimivat saumattomana osana muuta vastuullista yhteiskuntaa innovaatiokeskuksissa ja elämänkaaritaloissa.

Kouluissa on muun muassa runsaasti yhdysluokkia, joiden ansiosta yhdessä opiskelu ja eri-ikäisten rakentava vuorovaikutus on yleistynyt. Oppilaat opiskelevat ilman oppikirjoja aidoissa oppimisympäristöissä, esimerkiksi metsässä. Koulut käyttävät runsaasti uusia, aktiivisia opetus- ja oppimismenetelmiä. Oppimista on kaikkialla. Lapsuudelle ja kasvamiselle yhteiskunnassa on enemmän aikaa. Lapsuutta ei enää määritellä aikuisten työelämän ehdoilla. Yhteiskunta kantaa vastuuta lapsuudesta.

Hyväntekeväisyydestä ja vapaaehtoistyöstä on tullut arvostettua. Jokainen kansalainen osallistuu vapaaehtoistyöhön. Ihminen on vihdoin arvokas. Ihmisarvoa ei mitata rahassa ja inhimilliselle elämälle ei lasketa menoeriä. Tuloerot on tasattu, monenlaista työtä ja erilaisia työtehtäviä arvostetaan.

Opetus ja kasvatus 2030

Viipylevä pedagogiikka, oppiminen rauhassa ja ajan kanssa, on tuonut väljyyttä ja rentoutta oppimiseen. Jyrkästä oppiainerajasta on siirrytty ilmiöiden tutkimiseen. Oppilaan ja koulun maailmat kohtaavat. Oppilaiden erityisyyttä huomioidaan ja arvostetaan, oppimisen ohjaamisessa huomioidaan oppilaiden vahvuudet. Oppimiselle on tarjolla runsaasti tilaa, oppimisympäristöt ovat muunneltavia, innostavia ja viihtyisiä. Koulu on kaikille avoin paikka. Oppimisympäristöt ovat laajentuneet fyysisten rakennusten ulkopuolelle. Sosiaaliset taidot ovat kaiken oppimisen keskiössä.

Opettajien koulutus on uudistettu, erityisopetus on lopetettu tarpeettomana. Opettajan työ on arvostettua ja opettajat ovat ylpeitä ammatistaan. Koulusta työelämään on tarjolla monia erilaisia reittejä ja eri ammattiryhmien edustajat tukevat osaltaan koulua ja oppimista. Opetuksessa ja kasvatuksessa hyödynnetään maahanmuuttajien osaamista. Yhteisöllisyys on toimintatapa ja tavoite. Ajattelutavaksi on hyväksytty ”yhteisö kasvattaa”, jonka ansiosta lapset ovat koko yhteisön arvostamia ja vastuulla. Lapsuutta ei enää väheksytä. Perheillä on enemmän aikaa lapsille muun muassa 4-päiväinen työviikon ansiosta. Etätyö on vihdoin yleistynyt.

Sosiaali- ja terveystalvet 2030

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetus on tärkeä osa terveystietoa ja hyvinvoinnista huolehtimista niin koulussa kuin koko yhteiskunnassa. Kokonaiskoulupäiväidea on toteutunut. Koulupäivä on oikein rytmitetty, se edistää hyvinvointia ja oppimisen iloa. Etsivästä nuorisotyöstä on luovuttu kokonaan, koska nuoret ovat löytäneet kiinnostavan koulu- tai työpaikan. Neuvolatyö on uudistunut.

Saumaton yhteistyö perhepalveluiden kanssa alkaa tarvittaessa jo synnytyssairaalassa. Terveiden vaalimisesta on tullut kansallisesti tärkeää ja kaikin tavoin tavoiteltava, hieno asia. Kunnalliset terveyskeskukset ovat arvostettuja ja monipuolisia terveyden osaamiskeskustoja, joissa käydään aktiivisesti. Elämäntapaohjausta on tarjolla ilmaiseksi sitä tarvitseville. Taiteilijoita on palkattu runsaasti, sillä taiteen, kulttuurin ja itseilmaisun arvo henkiselle hyvinvoinnille on oivallettu. Ihmisten tarvitsemat sosiaali- ja terveystalvet löytyvät kaikki saman katon alta (esimerkiksi koulu, lastensuojelu, perhepalvelut, terveydenhuolto, vanhus-tenhuolto, järjestötoiminta, harrastetoiminta ym.). Perheitä tuetaan, ei vain yksilöitä. Masennukseen ja ahdistukseen on keksitty uusia, tehokkaita ennaltaehkäisy- ja hoitokeinoja. Avun pyytämisen ja saamisen kynnys on poistunut kokonaan.

Elämäntapaohjauksen synergiaa hyödynnetään. Tarjolla on muun muassa uusia yhteisöllisiä asumismuotoja, joiden keskiössä on hyvät ulkoilu- ja harrastusmahdollisuudet. Työkulttuuri on kokenut muutoksen, jonka ansiosta työtä jaksotetaan uudella tavalla elämäntilanteen mukaan. Työelämä motivoi ja voi hyvin. Turha kiire on loppunut – se ei ole enää muotia eikä käytännön pakko. Työ ei enää vie voimia perheiltä, vaan se

tuo voimia. Jokaisen työpanokselle on löytynyt paikkansa, minkä ansiosta myös esimerkiksi kotimainen maanviljely on lähtenyt uuteen nousuun.

Pajan tuotoksista on koottu tagipilvi, josta löytyy teemojen ydinsanat

